

Nemecká história ukázala, prečo sa treba núdzového stavu báť, aká nebezpečná zbraň to je. Určite nepatrí do rúk psychopata Igora Matoviča ani opice J. Naďa

- CZ24 News | 21. listopadu 2020

Sú dva druhy politikov. Budovatelia a ničitelia. Tí prví vedia, že spoločnosť môže úspešne fungovať iba pokiaľ existuje garancia právnych istôt. Ich cieľom je dať spoločnosti silné základy, na ktorých môže rozvíjať svoje schopnosti každý občan, v prospech seba aj celku.

A potom sú takí, ktorí vnímajú zákony ako niečo, čo obmedzuje ich ciele a túžby. Právo limituje ich moc a akcieschopnosť. Takíto politici sa budú snažiť zákony obchádzať, ohýbať a prispôbovať svojim zámerom.

Orbánovo Maďarsko je typickým príkladom toho, že aj v súčasnosti mnoho nevyspelých demokracií bude trpieť snahou jedného človeka maximalizovať svoju moc. Pokiaľ je výborný rétor, budú ho podporovať aj masy. Pandémia a šírenie strachu z nej je na uzurpáciu moci výborná príležitosť.

Práve krízové situácie v histórii štátov boli spúšťačom, kedy si populistí dokázali pomocou zavedenia výnimočného stavu a potlačením všeobecných práv a slobôd privlastniť absolútnu moc.

Nemecký precedens

Ostávalo iba šesť dní do volieb. V podvečer 27. februára 1933 sa budova Ríšskeho snemu rozhorela. Mesiac predtým sa ríšskym kancelárom stal Adolf Hitler. Ten v čase požiaru bez váhania označil zapálenie parlamentu za začiatok občianskej vojny iniciovanej komunistami. Situácia si vyžadovala

vyhlásenie výnimočnej situácie a odovzdanie absolútnej moci do rúk vlády.

Prezident von Hindenburg podpísal nariadenie Na ochranu národa a štátu, čím sa zrušili viaceré občianske práva a slobody. Ústava sa až do konca tretej ríše stala iba zdrapom papiera.

Po nacistických skúsenostiach predchádzala vzniku zákona o výnimočnom stave v Nemecku dlhá diskusia. Napriek tomu, že v roku 1968 zákon schválili, výnimočný stav nebol v povojnovej histórii Nemecka nikdy na celonárodnej úrovni použitý. Ani v čase pandémie Covidu-19.

Na možnú pandémiu ale Nemci mysleli už omnoho skôr. V roku 2001 schválili zákon na ochranu pred infekciou, ktorý umožňuje vláde prebrať moc v čase epidémie a obmedziť práva a slobody ľudí v presne špecifikovaných oblastiach. Nemecko ukázalo, že zavedenie núdzového stavu nie je pre boj s epidémiou nutný.

Slovenská neschopnosť

Na rozdiel od Nemecka však slovenskí politici nevynikajú predvídavosťou. Tak ako v mnohých ďalších krajinách, aj na Slovensku máme iba všeobecný nástroj – núdzový stav, ktorý je možné aplikovať na krízovú situáciu.

A vláda ho aj na konci septembra opäť zaviedla. Jeho zavedenie nie je vo všeobecnosti sporné, pretože existujú situácie, keď treba rýchlo konať a demokratické hašterenie by mohlo obmedziť akcieschopnosť vlády.

Avšak sporným sa stáva predlžovanie núdzového stavu. Pretože jeho logickým zámerom je obmedziť práva a slobody osôb iba na absolútne nevyhnutnú dobu. Nikto nevie, ako dlho bude koronakríza trvať. Ak by však trvala roky, budú aj práva ľudí obmedzené roky?

Na základe núdzového stavu môže slovenská vláda napríklad obmedziť právo slobodne rozširovať informácie, zakázať právo slobodne sa zhromažďovať a zakázať právo štrajkovať. Môže rovnako obmedziť nedotknuteľnosť vlastného obydlia ľudí alebo nedotknuteľnosť samotnej osoby.

Dlhšie ako minimálne zotrvanie takéhoto právneho stavu je v každej demokratickej spoločnosti neakceptovateľné. Igor Matovič otvára kostoly, no protestné zhromaždenia pred Úradom vlády ostávajú zakázané. Podľa ministra vnútra Romana Mikulca polícia proti demonštrantom a účastníkom protestov 17. novembra zasiahne. Symbolicky v deň boja za slobodu a demokraciu.

Matovičovo divadlo

Odkedy Igor Matovič nastúpil na post premiéra, je z jeho konania zrejmé, na ktorej strane barikády stojí. Podľa mnohých legislatívcov také nekvalitné zákony, aké produkuje súčasná vláda, si Slovensko nepamätá. Prezidentka ich musí vracaať ako na bežiacom páse.

Nejde ani o to, že sú nekvalitné, keďže sú prijímané v skrátenom legislatívnom konaní. Mnohé majú za cieľ iba zakryť chaos, ktorý vznikol po nesystémovom uchopení krízy. A ďalšie majú zase za cieľ presadiť ideologické zámary premiéra. Ohýbanie zákonov sa stalo bežnou súčasťou jeho politiky.

Kým ešte pri prvej vlne sa dalo pochybovať o jeho populizme, počas druhej vlny je zrejmé, že prekrúcaním faktov útočí na samotnú integritu krajiny. Príkladom môže byť aj zdôvodnenie predĺženia núdzového stavu. Uvádza, že keďže súčasný stav počtu nakazených je násobne vyšší ako bol pri prijímaní núdzového stavu, núdzový stav musíme opätovne predĺžiť.

Realita je však taká, že spolu s ministrom zdravotníctva Marekom Krajčím začiatkom októbra takmer každodenne strašili, že nás čaká český scenár. Pozerali sa do budúcnosti a na základe odhadov rastu nakazených aj prijali núdzový stav.

Teraz je zrejmé, že celoplošné testovanie buď nesplnilo to, čo premiér deklaroval, alebo napriek stabilnému či klesajúcemu počtu nakazených si chce premiér v rukách udržať svoju zbraň – núdzový stav, ktorým môže naďalej obmedzovať práva ľudí.

Nekompatibilita s demokraciou

Núdzový stav je iný právny režim. Je nekompatibilný s demokraciou. Jeho cieľom je rýchlo a bez odporu prispôbiť krajinu novej krízovej realite. Tri mesiace sú dostatočne dlhá doba, aby si s novým stavom vedela vláda systematicky poradiť.

Keby Matovičova vláda mala záujem na poctivom riešení koronakrízy, tak 90 dní núdzového stavu využije na tvorbu zákona, ktorý jej dá do rúk väčšiu moc a pokojne aj na dlhšie obdobie, no výhradne na boj s koronakrízou. Niečo na spôsob nemeckého zákona na ochranu pred infekciou.

Opak je však pravdou a vláda sa bude snažiť znásilňovať či dokonca meniť ústavu na to, aby dosiahla svoje. Mnohí sa obávajú, že hlavným zámerom jej konania je, aby ľudia nemohli proti Matovičovi protestovať.

Svojimi činmi, podobne ako Viktor Orbán v Maďarsku, aj Igor Matovič na Slovensku bude s radosťou využívať koronakrízu na zvýšenie svojej moci. A pritom so slzami v očiach a bez hanby bude tvrdiť, ako veľmi nechce byť premiérom.

Zdroj: <https://www.trend.sk/>